

گشتی در بلوار قدس دولت آباد

زندگی به سبک بغداد در شهری

محمد معصومیان

«کم کم چراغ مغازه‌ها روشن می‌شود و خیابان شلوغ می‌شود. اینجا با اینکه یکی از جنوبی‌ترین مناطق تهران است، اما به نظر نمی‌رسد چیزی از بالا شهر کم داشته باشد؛ ماشین‌های گرانبه‌تر و ماشین‌های گرانقیمت زیادی در خیابان دیده می‌شود و دخترهایی که با چادرهای عربی با دوستانشان پشت ماشین نشسته‌اند و شادمانه موزیک عربی گوش می‌کنند»

قدم زدن در بلوار قدس محله دولت آباد شهری چیزی کم از تجربه قدم زدن در یکی از خیابان‌های بغداد ندارد؛ فلافل و سمبوسه‌های عربی و شیرینی‌های عراقی و لبنانی که لنگه‌اش را جایی در تهران پیدا نمی‌کنید. پیرمردان دوداشته‌پوش و گنده‌هایی برای خوردن چای تلخ و شیرین عراقی، مردانی که به شیوه بازاری‌های عرب، در دکان‌ها را غروب بازی می‌کنند و تا اواخر شب، گرم و با حرارت در حال جنب و جوش‌اند. روی در دیوار مغازه‌ها، آگهی‌ها و نیازمندی‌هایی به زبان عربی نوشته شده؛ برای آنهایی که تسلطی به زبان فارسی ندارند یا مثل سایر هم‌محلی‌های، لاقل با لهجه نمی‌توانند حرف بزنند.

مرد میان‌سالی با چشمان پسف کرده در حال چیدن استکان‌های چایی روی نعلبکی هاست. با وسواس آنها را روی یک میز فلزی در یک خط می‌چیند. گوشه دیگر مغازه‌اش قوری‌های چای کنار منقل نیمه روشن در حال گرم شدن هستند. صدای‌ها هنوز خالی است. روی شیشه نوشته شده چای عراقی: «چای عراقی قرش با چای ایرانی این است که غلیظ بودنش آدم را آذیت نمی‌کند و طعم بخصوصی هم دارد.» ناصر محمدی‌زاده هشت سال بعد از انقلاب اسلامی به ایران آمده؛ «آن زمان که ما آمدیم، اینجا این شکلی نبود. آن طرف‌رودخانه‌ای بود و می‌رفتم آنجا شنا می‌کردیم و گاهی هم ماهی می‌گرفتم. اما الان خبری از رودخانه نیست.»

زمانی پدر بزرگ ناصر از شوشتر به عراق می‌رود به نیت مجاورت با حرم مطهر حضرت علی (ع). او آنجا ازدواج می‌کند و بچه‌هایش در نجف بزرگ

و آژانس‌دار هواپیمایی. اینجا همه عربی حرف می‌زنند حتی کسانی که نسبتی با کشورهای عربی ندارند. جوان افغان میوه‌فروش هم از مغازه‌دارها و مشتری‌های عربی یاد گرفته: «اگر عربی بلد نباشد که نمی‌توانید اینجا کاسی کنید.»

شیرینی‌های عربی با ظاهری فریبنده از پشت شیشه به مشتریان چشمک می‌زنند. پسر جوان، پشت دحل مغازه شیرینی فروشی ایستاده و سینی‌های پر از شیرینی و سوهانش روی یخچال دلبری می‌کنند.

شیرینی‌هایی که با روغن حیوانی درست شده و پر از پسته و بادام و گردو هستند. یکی از خوشمزه‌ترین شیرینی‌های اینجا «تاج‌الملک» است. چیزی شبیه پیراشکی پر از پسته و بادام. پسر جوان، شیرینی‌ها را معرفی می‌کند: «ملوکیه، لوزینه کنافه، کتک، لانه گنجشک»

البته این شیرینی‌های خوشمزه، ارزان هم نیستند و تقریباً هر کدام کیلویی ۴۵ هزار تومان قیمت دارند. او دوست ندارد ناخوش را بگوید. با این همه خوش برخورد

است و دائم شیرینی تعارف می‌کند: «من خودم خیلی وارد نیستم. گاهی کمک می‌کنم اما در کارگاه ما بیشتر کارگران ماهر سوریه‌ای کار می‌کنند.» او خیلی دوست ندارد حرف بزند و جواب سوالات را با چند بار مزه مزه کردن حرف‌هایش می‌دهد: «اینجا به دنیا آمده‌ام و خودم را ایرانی می‌دانم. تا حالا هم بجز یک بار برای زیارت امام حسین (ع) به عراق نرفته‌ام.» می‌خندد و می‌گوید حتی پدرش هم به عراق نمی‌رود.

کم‌کم چراغ مغازه‌ها روشن می‌شود و خیابان شلوغ می‌شود. اینجا با اینکه یکی از جنوبی‌ترین جاهای تهران است، اما به نظر نمی‌رسد چیزی از بالا شهر کم داشته باشد؛ ماشین‌های گرانبه‌تر و ماشین‌های گرانقیمت زیادی در خیابان

دیده می‌شود و دخترهایی که با چادرهای عربی با دوستانشان پشت ماشین نشسته‌اند. شادمانه موزیک عربی گوش می‌کنند. بعضی هم کنار مغازه‌های غذا فروشی می‌ایستند و منتظر آماده شدن غذا می‌مانند. درست شبیه همان تصاویری که از مرکز یا شمال شهر تهران سراغ داریم. اینجا پر از مغازه‌هایی است که کباب ترکی و کباب عراقی و فلافل سرو می‌کنند.

بیشترین تعداد افرادی که در این محل زندگی می‌کنند از عراق آمده‌اند و بخصوص از نجف و کربلا و کاظمین و همگی شیعه هستند. آنها اغلب فرزندان کسانی هستند که در دهه‌های گذشته به قصد مجاورت یا کار به عراق رفته و پس از وی کار آمدن صدام به عنوان «معاود»

عکس: رضا معصومیان / ایران

مادرش هنوز به عراق رفت و آمد می‌کنند. او می‌گوید: «بیشتر کسانی که از عراق به ایران می‌آیند تا با اقوام خود دیدار کنند و آب و هوایی عوض کنند هم به این محل می‌آیند. چون اینجا را خودی‌تر می‌دانند و راحت‌تر هستند. برای همین اینجا فرهنگش خیلی به عراق و کشورهای عربی نزدیک است.» حیدر می‌خندد و می‌گوید: «آنقدر اینجا عرب زیاد است که بعضی از مغازه‌دارها که لر و ترک هستند هم عربی یاد گرفته‌اند.»

مردم اینجا برخلاف نام عامیانه محله عرب‌ها، خود را ایرانی می‌دانند و اغلب‌شان شناسنامه ایرانی دارند و به ایرانی بودن خود افتخار می‌کنند. حالا بعد از سال‌ها آنها در شهرری جا افتاده‌اند و وضع اقتصادی مناسبی هم دارند. در کنار هم احساس آرامش می‌کنند و رغبتی برای پرانگند شدن در محله‌های گرانقیمت شمال شهر ندارند. آنها اینجا را دوست دارند چون همه مظاهر زندگی عربی را در خود جمع کرده است؛ ایرانی‌هایی که عربی حرف می‌زنند، غذای عربی می‌خورند، عربی می‌پوشند و... حالا اما بعضی از کسبه محل از شهرداری شکایت دارند. آنها می‌گویند چند وقتی است که شهرداری برای تغییر سردر مغازه‌ها به زبان فارسی، سخنگیری می‌کند بی آنکه توجهی به راز زیبایی محل داشته باشد.

محله چینی‌ها و عرب‌ها در امریکا و اروپا یکی از مقاصد مهم گردشگری در این کشورها به حساب می‌آید. علاوه بر این دولت‌ها با تقویت خرده فرهنگ‌های این محله‌ها برای کسب وجهات فرهنگی ملی خود تلاش می‌کنند. آیا به نظر شما درست است که یک نهاد مدیریت شهری، برای سامان دادن به بلوار قدس شهری تابلوها و سردر مغازه‌ها را به فارسی برگرداند؟

یکی از شغل‌هایی که در این محل به نظر کار پر رونقی می‌آید آژانس هواپیمایی است. وارد یکی از این آژانس‌ها می‌شوم.

دفتری شیک که چندین داخلی‌اش شبیه هواپیماست با پنجره‌های کوچکی مانند هواپیما که می‌تواند از آن آسمانی ابری را تماشا کنید. پسری جوان با پوستی تیره پشت تلفن نشسته و با صدای بلند عربی حرف می‌زند. حیدر مردی صاحب این آژانس هواپیمایی ۲۴ سال دارد. تا دیپلم بیشتر نخوانده اما کار و کاسبی خوبی راه انداخته است: «۳۵ سال پیش و به مدرم از عراق به اینجا آمدم و من در تهران به دنیا آمدم.» حیدر بجز سفر زیارتی به عراق نرفته و خیلی با دوستان و آشنایان آنجا رفت و آمدی ندارد. او پدر و

یا «بازگشته» به ایران برگشته‌اند. منظور از مجاور نیز همسایگی با حرم امامان در عراق است که بسیاری به عشق اممه (ع) با این کار مبادرت می‌ورزند. جالب است که بدانید برخی ایرانی‌هایی که از تمکن مالی خوبی برخوردارند، لاقل چند ماه در سال مجاور هستند. مجاور شدن پیش از به بودن بیرون رانده شدند و دوباره به ایران برگشتند.

بیشترین تعداد افرادی که در این محل زندگی می‌کنند از عراق آمده‌اند و بخصوص از نجف و کربلا و کاظمین و همگی شیعه هستند. آنها اغلب فرزندان کسانی هستند که در دهه‌های گذشته به قصد مجاورت یا کار به عراق رفته و پس از وی کار آمدن صدام به عنوان «معاود»

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه ایران دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۶۳۱۲

افقی:
۱- کباب سنتی - کوهی در خراسان جنوبی
۲- واژه‌ای فارسی به معنی کوه و رده - ابتدایی - آش محلی متعلق به قم
۳- تخت روان آخرت - بی عیب و نقص - متحد
۴- عموی ابراهیمی‌بنی - بازی نرسگیر - پوسته - هنر فرنگی
۵- شکوه گوی جدایی‌ها - خطوط میله‌ای شکل قیمت کالا - تفرجگاه تهران
۶- مریخ - طرح و صورت کار - تنها
۷- افسار اسب - دو استقامت - عضو کمیته فنی فوتبال فیفا
۸- سردار اشکانی - مقعر - شکمو
۹- اسب چپار - یار آبیال - سازی زهی
۱۰- زمان اندک - ضمیر و باطن - نمای عمارت
۱۱- جای پای سوارکار - فقر و بی چیزی - دو تا الف
۱۲- دومین کشور پر جمعیت دنیا پس از چین - پسر مازنی - سکوی بالا - نام مجنون
۱۳- حب فرار! - مونس - شهری در جنوب استان اصفهان
۱۴- خجسته - مالیات مرزی - محصول شرکت ناتاموتورز هند
۱۵- نوعی سس - فارماکولوژیست

جدول ویژه

عمودی:
۱- فرهنگنامه زین‌العابدین شیروانی - دوشاب
۲- مغازه مخصوص فروش لوازم خیاطی - مقابل پیر - بزرگ زادگان
۳- در عاقبت کاری فکر کردن - ریز نمرات مخصوص - دستگاه رادار
۴- به طور ناگهانی - ماه یازدهم - زمین سخت - ضمیر مفعولی
۵- قیصر - رموز - شخص
۶- یزدان - پارسنگ ترازو - دانه خوراکی
۷- زاپاس - چنان که بود - کشور آفریقایی
۸- پدر - اهلی - خوابیده
۹- رخسار - بی تجربه - گرم نیست
۱۰- شایستگی - رشته پهن - ویتامین انعقادی
۱۱- مایه - نام مردانه - گیاه ضد ماتیسم
۱۲- یار هوی! - یک عامی - خطاب بی ادبانه - فهرست اشته‌برانگیز
۱۳- پلی در شهرستان چگنی و بر روی رودخانه‌ای با همین نام - حساب - سنجش
۱۴- سیم برق خودرو - کرایه پست - خبرگزاری کشورمان
۱۵- خمسه بزرگ - عفونت تک یاخته‌ای که در انسان‌ها و بسیاری از گونه‌های پستانداران و پرنده‌ها ایجاد می‌شود

	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱															
۲															
۳															
۴															
۵															
۶															
۷															
۸															
۹															
۱۰															
۱۱															
۱۲															
۱۳															
۱۴															
۱۵															

حل جدول ویژه شماره ۶۳۱۱

۱															
۲															
۳															
۴															
۵															
۶															
۷															
۸															
۹															
۱۰															
۱۱															
۱۲															
۱۳															
۱۴															
۱۵															

حل جدول عادی شماره ۶۳۱۱

۱															
۲															
۳															
۴															
۵															
۶															
۷															
۸															
۹															
۱۰															
۱۱															
۱۲															
۱۳															
۱۴															
۱۵															

افقی:

۱- فسیل - بزرگترین شهر شرق استان گیلان ملقب به «پایتخت گردشگری جهان اسلام»
۲- واحد طول انگلیسی - جانوران دریایی - دودکش
۳- پس - کشور لاهه - بچه تازه دندان در آورده می‌گیرد!
۴- شهری در عربستان - ریشه - پنجمین رودخانه بلند ایران - پیامبر طوفان
۵- آفاشگری - پوشش قدیمی پشت بام - عطر زیبای طبیعت
۶- کارکنان یک اداره - پسر سوم جنگیزخان - خادم قوم
۷- رنگی برای فرش - وسیله شخم زنی در قدیم - بدسیما
۸- عمه امام زمان (عج) - بخشش - جمع هدیه
۹- اسب ضربی - درانی کسی - زن و فرزندان
۱۰- یک عامی - تنگه استراتژیک - کوچک‌ترین ذره یک ماده شیمیایی خالص که ویژگی‌های آن ماده را دارد
۱۱- هلاک - ساکنان - خودآرایی
۱۲- به طور ناگهانی - گریه و شیون - نت چهارم - ایستگاه راه آهن
۱۳- آخرین سوره - پرچم - نقش چرمی
۱۴- وداع - کلمه احترام برای خطاب - نقل کننده سخن یا خبر از کسی
۱۵- صبحانه سنتی - فیلمی (روی پرده سینما) به کارگردانی اصغر فرهادی و با حضور ترانه علیدوستی

جدول عادی

عمودی:

۱- مدافع ملی پوش پرسپولیس - عضو در تیم فوتبال
۲- شتر مرغ آمریکایی - جوش صورت - اسارت قدیمی
۳- دشمن موش - از وسایل گرمایی - پرگار
۴- کتاب مقدس هندوان - بخشنده، جوانمرد - نیز - غذای بیمار
۵- تن پوش - دارای اسرار مشترک - بیماری
۶- نشان مفعول - وال - گذران زندگی
۷- بخشیدن - دست به یقه شدن - لقب هندو
۸- آب پاک و صاف - گمان - کیش، رسم
۹- نرمی - گونه‌های ظرف در دار برای طبخ غذا - بلندترین آبشار کشورمان
۱۰- آستانه - نخ پیچیده شده - آغوش
۱۱- کلاه فرنگی - نوعی نان که در کردستان پخته می‌شود - یکی از قطعات خودرو
۱۲- طرز و روش - زمان اندک - ادعا - نام پسرانه
۱۳- اطراف - نابود - قیمت نامطلوب
۱۴- چشما داشت و امید - چیزها - پیامبر خوش صوت
۱۵- مقابل آری - نام مجموعه‌ای فلسفی از ابن سینا به عربی

فتوگراف

رضا معصومیان / ایران

گشت‌وگذار به صرف سمبوسه عربی و شیرینی عراقی

